

Nagovor predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce na posvetu o stanju in trendih energetske politike v Sloveniji

Torek, 18. junij 2019

**Spoštovani gospe in gospodje;
spoštovani kolega državni svetnik Srečko Ocvirk;
spoštovani ostali državni svetniki in poslanci;
cenjeni in ugledni nosilci slovenske energetike;
lepo pozdravljeni tudi predstavniki medijev
in ostala zainteresirana javnost ...**

Potrebe po energiji so med najhitrejšimi silnicami sprememb, ki jih od nas terja sodobni čas. V Državnem svetu, drugem domu slovenskega parlamenta tej temi temu primerno posvečamo precejšnjo našo pozornost. Energetika kot osrednja gospodarska, okoljska in infrastrukturna razvojna tema je stalnica naših razprav, zakonodajnih iniciativ, pobud in vprašanj že vrsto mandatov. Kot laik na tem področju se ne morem otresti občutka, da se kot država problema vzdržne in samozadostne oskrbe z energijo lotevamo kampanjsko, ne strateško. Pri tem prihaja vse pogosteje do nedoslednosti, včasih celo nepremišljenosti in nedodelanosti, spet tretjič do prehitrih ukrepanj, ki so posledica časovnega pritiska ali pritiska s strani inštitucij Evropske unije. V Državnem svetu smo veseli takšnih enkratnih priložnosti, kot je današnja razprava o stanju in trendih slovenske energetike, in to prav v krogu razpravljalcev, ki imate znanje, kompetence, izkušnje in vizijo, kako naj Slovenija v polni meri na široko izkoristi dane priložnosti za iskanje uspešnih in na dolgi rok delujočih rešitev. Prepričan sem, da je prav na podlagi takšnih razprav možno oblikovati prave razvojne smernice in zakonodajne rešitve skupne energetske politike. Osnovni cilji slovenske energetske politike tudi 20 let kasneje ostajajo enaki: okoljska trajnost, zanesljivost in konkurenčnost.

Nedavno smo bili seznanjeni, da okoljski cilj, ki si ga je zastavila Slovenija do leta 2020 ne bo dosežen ter da smo z deležem pridobljene energije še daleč od cilja in zahtev evropske direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Če je osnovni cilji slovenske energetske politike konkurenčna in okoljsko trajnostna oskrba uporabnikov z energijo, pri čemer mora biti zagotovljena zanesljivost oskrbe, je naloga uresničevalcev energetske politike jasna.

Potrebne so bistvene spremembe v ravnanju vseh deležnikov z energijo, zato so nujni razmisleki glede energetskih potencialov Slovenije ter ekonomsko upravičenega izkoriščanja le-teh. Energetika namreč ni le oskrba uporabnikov z energijo, temveč je dejavnost, ki pomembno posega v prostor in določa naš način življenja in na njegovo kakovost v bodoče.

Vemo, kakšne cilje določa danes osnovni razvojni dokument na področju energetike na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez, kot je zanesljiva, trajnostna in konkurenčna oskrba z energijo za obdobje prihodnjih 20 oz. 40 let. Dokument podaja sicer strateške usmeritve ali kot radi rečemo ponuja nek politični okvir. A kot kaže to ni dovolj, saj moramo pri tako kompleksnih vprašanjih pripraviti komunikacijsko podlago za spreminjanje miselnosti slovenske družbe ter pri tem usklajevati oba interesa – oskrbo z energijo in ohranjanje narave.

Tako vse pogosteje begamo od enega do drugega koncepta, pri tem pa nam ne uspe integrirati različnih virov in principov za pridobivanja energije v koherenten in delujoč sistem. Vse očitneje v tem beganju med različnimi koncepti zanemarjamo tudi sistem distribucije, ki bo v prihodnosti močno verjetno lahko postal cokla razvoja.

Nenavadno se mi zdi, da v državah, ki nas obdajajo, uspevajo tako z umeščanjem v prostor kot z zagotavljanjem ekološko sprejemljivih diverzificiranih sistemov za pridobivanje energije. Smo res unikum v Evropi, ki v vetrni in hidro energiji vidi tako veliko grožnjo za okolje, da ju tudi z najsodobnejšo tehnologijo ni smotrno umestiti v energetske sistem? Kako si lahko razlagamo tudi popoln zastoj pri črpanju geotermalne energije? Bojim se, da je tukaj možnih več pravih odgovorov, najverjetnejši pa se mi zdi v vse glasnejši kritiki, da so posledica očitnega rivalstva med apologeti različnih energetskih konceptov.

Spoštovano občinstvo,

naj v tem uvodu izpostavim še posebno komplementarno področje, to je trajnostna mobilnost. Kako daleč smo v razvijanju omrežja, ki bo sposobno obvladovati konice energetskega potreb v času običajnega polnjenja električnih vozil, torej zvečer in ob vikendih? In kako daleč smo z izgradnjo omrežja za hitro polnjenje ob najbolj obremenjenih prometnih koridorjih? Iskreno upam, da nam bo današnja razprava na mestu postregla z rešitvami in predlogi. Spričo boleče izkušnje, ki smo jo pridobili ob izgradnji novega bloka TEŠ 6, kalvarije okoljskega umeščanja elektrarn na srednji in spodnji Savi, javnega bojkota hidroelektrarn na Muri, je morda napočil pravi trenutek, da v razvoj skupne energetske strategije mislimo na njeno komuniciranje in družbeno sprejemljivost ter pri tem vključimo res tehtne strokovne argumente.

Danes ne moremo več zavrteti kolesja nazaj in izbrati pot, ki se nam domnevno zdi boljša oz. manj slaba. Učinkovita raba energije, izraba obnovljivih virov energije in razvoj aktivnih omrežij za distribucijo električne energije ostajajo prednostna področja energetske politike, pa naj nam je to všeč ali ne. Danes živimo, ne pa načrtujemo, prehod v nizkoogljično družbo.

Uspešno in plodno razpravo v nadaljevanju vam želim ...

Hvala za pozornost.